नेवाः देय् दबू
NEWA DEY DABOO
नेवार राष्ट्रिय संगठन

नेवाः दे

नेवाः पौ

दँ ८ ल्याः ७० ११२९ चौला २०६५ चैत

आधुनिक नेपाः निर्माण यायेत नेवाःतय्‌गु अग्रणी भूमिका - प्रचण्ड

“नेपाःया इतिहासय् व खास यानाः २००७ साल थुखे, अझ थ्व स्वयां न्ह्यो नं आधुनिक नेपाः निर्माण यायेगु झ्‌वलय् नेवाः समूदायया अग्रणी भूमिका दु ।”

वंगु चैत्र ८ गते धनकुटाय् जूगु नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्याया उलेज्या यानादिसें एकिकृत नेकपा (माओवादी)या अध्यक्ष तथा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्डं’ थ्व खं धयादीगु खः ।

अथे हे वय्‌कलं तःमुँज्याया सफलताया कामना यासें नेपालय् कम्यूनिष्ट आन्दोलन लगायत भाषिक व जातीय आन्दोलनया अगुवात नं नेवाःत हे खः धयादील । थःगु सम्वोधनया क्रमय् वय्‌कलं नेपालय् कम्यूनिष्ट पार्टीया गठन, जाति, भाषाया आन्दोलन व नागरिक आन्दोलन, स्वतन्त्रता व समानताया खँया शुरुवात नं नेवाः जातिपाखें हे जुगु खः धाःसें थ्व फुक्क खँया निंतिं वय्‌कलं नेवाः जातियात हार्दिक बधाई व सुभाय् नं देछाना दिल ।

थ्वया नापंनापं वय्‌कलं नेपालभाषायात राष्ट्रिय भाषाया मान्यता बिइगु गणतन्त्र सरकारया न्हापांगु क्याबिनेटया ऐतिहासिक निर्णय जूगु व नेपाल सम्बतयात राष्ट्रिय सम्बत कथं निर्णय याये दयाः थःत तःसकं खुसी जूगु खँ नं कनादील । अथेहे मातृभाषाया शिक्षाया सन्दर्भय् वय्‌कलं आः वइगु क्याबिनेटं देय्‌या फुक्क प्रमुख भाषं स्थानीय लेबलय् कमसेकमं प्रारम्भिक स्तरय् विद्यालय चायेकेगु निर्णय यायेगु बचं नं बियादील ।

नेवाः देय् दबूया तत्कालिन नायः मल्ल के सुन्दरया नायःसुइ सम्पन्न जूगु थुगु उलेज्या ज्याझ्‌वलय् पर्यटन मन्त्री हिसिला यमि, नेवाः न्ह्यलुवाः तथा मानवअधिकारकःमि पद्‌मरत्न तुलाधर, तत्कालिन पूर्वाञ्चलया न्वकू नरेश ताम्राकारं, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघया नायः कुशकुमार जोशीं, नेवाः पुचः धनकुटाया नायः नविनकिशोर शाक्यं, किरात यायोक्खा धनकुटाया नायः सञ्जयसन्तोषी राई, नेकपा (एमाले) या केन्द्रीय दुजः रकम चेम्जोंग, नेपाली कांग्रेस धनकुटाया विकास प्रधान आदिपिंसं नं नवानादीगु खः ।

आधुनिक नेपाल निर्माणमा नेवारहरूको अग्रणी भूमिका - प्रचण्ड

नेपालको इतिहासमा र खास गरेर २००७ साल यता, अझ यो भन्दा अगाडि पनि आधुनिक नेपाल निर्माण गर्ने क्रममा नेवार समुदायको अग्रणी भूमिका छ ।

गएको चैत्र ८ गते धनकुटामा भएको नेवाः देय् दबूको पांचौं महाधिवेशनको उद्‌घाटन गर्नु हुँदै एकिकृत नेकपा माओवादीका अध्यक्ष तथा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ले सो कुरा बताउनु भएको हो ।

त्यस्तै वहांले महाधिवेशनको सफलताको कामना गर्दै नेपालमा कम्यूनिष्ट आन्दोलन लगायत भाषिक र जातीय आन्दोलनका अगुवाहरु पनि नेवारहरुनै हुन भन्नु भएको छ । आफ्नो सम्बोधनका क्रममा वहाँले नेपालमा कम्यूनिष्ट पार्टीको गठन, जाति, भाषाको आन्दोलन र नागरिक आन्दोलन, स्वतन्त्रता र समानताका कुराको शुरुवात पनि नेवार जातिबाट नै भएको हो भन्नु हुँदै यो सबै कुराको लागि वहांले नेवार जातिलाई हार्दिक बधाई र धन्यवाद पनि दिनु भयो ।

यसको साथसाथै वहांले नेपालभषालाई राष्ट्रिय भाषाको मान्यता दिनु गणतन्त्र सरकारको पहिलो क्याबिनेटको ऐतिहासिक निर्णय भएको र नेपाल सम्बतलाई राष्ट्रिय सम्बत अनुसार निर्णय गर्न पाउंदा आफूलाई गौरवान्वित भएको कुरा पनि बताउनु भएको थियो । यसरी नै मातृभाषाको शिक्षाको सन्दर्भमा वहांले अब आउने क्याबिनेटले देशका सबै प्रमुख भाषाले स्थानीय लेबलमा कमसेकम प्रारम्भिक स्तरमा विद्यालय खोल्ने निर्णय गर्ने वचनबद्धता पनि दिनु भएको थियो ।

नेवाः देय् दबूका तत्तालिन अध्यक्ष मल्ल के सुन्दरको सभापतित्वमा सम्पन्न भएको यस उद्‌घाटन कार्यक्रममा पर्यटन मन्त्री हिसिला यमि, नेवार नेता तथा मानवअधिकारकर्मी पद्‌मरत्न तुलाधर, नेवाःदेय् दबूका तत्कालिन उपाध्यक्ष नरेश ताम्रकार, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष कुशकुमार जोशी, नेवाः पुचः धनकुटाका अध्यक्ष नविनकिशोर शाक्य,यायेक्खा धनकुटाका अध्यक्ष सञ्जयसन्तोषी राई, नेकपा (एमाले) का केन्द्रीय सदस्य रकम चेम्जोंग, नेपाली कांग्रेस धनकुटाका विकास प्रधान आदिले पनि आआफ्नो मन्तव्य दिनु भएको थियो ।

ऐतिहासिक जूगु तःमुँज्या

गणतान्त्रिक नेपाःया न्हापांम्ह प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्डं' उलेज्या यानादीगु नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्या ऐतिहासिक रुपं क्वचागु दु। चौलागाः १० व ११ कुन्हु धनकुटाय् जूगु थुगु तःमुँज्या स्वनिगः पिने न्हापां जूगु खः। अथेहे थुगु तःमुँज्याय् थीथी जिल्लाया सलंस प्रतिनिधिपिनिगु सहभागिता दुगु खः। लिसें थुगु तःमुँज्या थीथी वाधा, अवरोधया दथुइ नं सफलतापूर्वक क्वचाःगु खः।

देशय् खनेदुगु थीथी प्राकृतिक व राजनीतिक घटनाया कारणं नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु थुगु तःमुँज्या निक्वः तक लिज्याये धुंकूगु खः। स्वक्वःया पालय् नं थ्व तःमुँज्या जुइ वा मजुइ धैगु खँय् अनिश्चितता ब्वलने धुंकूगु खः। तर नं स्थानीयवासी व स्थानीय प्रशासनया सहयोगात्मक भावना व प्रतिनिधिपिनिगु धैर्यतां थ्व तःमुँज्या न्हूपिं पदाधिकारी व दुजःत ल्यसें क्वचाःगु दु।

थौं देय् न्हूगु नेपाः निर्माण व संघीय राज्यया लँपुइ वनाच्वंगु दु। थ्व लँपु सलंसः दँनिसें उत्पीडित आदिवासी जनजाति, मिसा, दलित व मधेसीतय्गु लागि चालीगु खः वा मखु धैगु खँ निर्माण जुइत्यंगु न्हूगु संविधानं जक हे सी दइ।

खयत्‌ला थीथी राजनीतिक दलतय्सं संघीय राज्यया थःथःगु संरचना न्ह्यब्वये धुंकूगु नं दु। तर सलंस दँ निसें उत्पीडित जुयाच्वनेमाःपिं थीथी जातजाति, जनजाति व आदिवासीत न्हूगु संविधानय् थःपिनिगु अधिकार सुनिश्चित जुइ धैगु खँय् आः नं उलि विश्वस्त जुइ मफुनि।

थ्व हे खँयात ध्यानय् तयाः नेवाः देय् दबूनं थःगु न्याक्वःगु तःमुँज्याया भ्वलय् "न्हूगु संविधान दयेकीबलय् ऐतिहासिक नेपाल मण्डल लागा दुने नेवाः स्वायत्त राज्य स्थापनाया व्यवस्था, नेपाःया थीथी लागाय् च्वंपिं नेवाःतय्त फुक्क थासय् समानुपातिक प्रतिनिधित्व व उपस्वायत्त राज्यया सुनिश्चितता जुइमाःगु" माग व "थथे मजुल धाःसा नेवाःतय्सं उज्वःगु संविधानयात गुगुकथं नं नाले मफइगु व उकिया विरुद्धय् ग्यानापूगु पलाः ल्ह्वनेगु" चेतावनीया घोषणा यायेमाःगु खः।

संघीय राज्य निर्माणया क्रमय् देय् दबूया न्हूगु नेतृत्वयात वःगु थ्व भाला जिमिसं छगू चूनौतिपूर्ण अवसर तायेकाःगु दु। उकिं देय् दबूया न्हूगु नेतृत्वं पुलांगु ज्या खँत यथावत न्ह्याका यंकेगु ला जु हे जुइ तर मूलभूत रुपय् देय् दबूया ध्यान नेवाः स्वायत्त राज्यया स्थापना, समानुपातिक प्रतिनिधित्व व उपस्वायत्तताया अधिकारय् केन्द्रित जुइ। थ्व चुनौतीपूर्ण अवसर सकलें नेवाःतय्गु 'हस्तै हैस्ते' दत धाःसा अवश्य नं साकार जुइ धइगु जिमिगु विश्वास दु।

ऐतिहासिक भएको महाधिवेशन

गणतान्त्रिक नेपालको पहिलो प्रधामन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' बाट उद्‌घाटन भएको नेवाः देय् दबूको पाँचौं महाधिवेशन ऐतिहासिक रुपले सम्पन्न भएको छ। चैत्र ८ र ९ गते धनकुतामा भएको यो महाधिवेशन उपत्यका बाहिर पहिलो पटक भएको हो। साथै महाधिवेशनमा विभिन्न जिल्लाबाट सयौं प्रतिनिधिहरु सहभागि भएका थिए। साथै यो महाधिवेशन विभिन्न वाधा, अवरोधका बीचमा पनि सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको छ।

देशमा देखा परेको विभिन्न प्राकृतिक तथा राजनैतिक घटनाका कारण नेवाः देय् दबूको पांचौं महाधिवेशन दुई पटक सम्म स्थगित भइसकेको थियो। तेश्रो पटक पनि यो महाधिवेशन हुन्छ वा हुँदैन भन्ने कुरामा अनिश्चितता थपिसकेको थियो। यद्यपि स्थानीयवासी र स्थानीय प्रशासनको सहयोगात्मक भावना र प्रतिनिधिहरुको धैर्यताले यो महाधिवेशन देय् दबूको नयां पदाधिकारी र सदस्य चयन गर्दै सम्पन्न भएको थियो।

आज देश नयाँ नेपाल निर्माण र संघीय राज्यको बाटोमा गइरहेको छ। यो बाटो सयौं वर्षदेखि उत्पीडित आदिवासी जनजाति, महिला, दलित र मधेसीका लागि खुल्ने होइन सोको निक्योंल निर्माण हुने नयां संविधानबाट मात्र हुनेछ।

हुनत विभिन्न राजनीतिक दलहरुले संघीय राज्य सम्बन्धी आ-आफ्नो संरचना प्रस्तुत पनि गरिसकेका छन्। तर सयौं वर्षदेखि उत्पीडित भएर बस्नुपरेका विभिन्न जातजाति, जनजाति र आदिवासीहरु नयां संविधानमा आफ्ना अधिकार सुनिश्चित हुनेनै छ भन्ने कुरामा अझै पनि त्यति विश्वस्त हुन सकेको छैन।

यसै कुरालाई ध्यानमा राखेर नेवाः देय् दबूले आफ्नो पांचौं महाधिवेशनको क्रममा "नयां संविधान निर्माण गर्दा ऐतिहासिक नेपाल मण्डल क्षेत्र भित्र नेवाः स्वायत्त राज्य स्थापनाको व्यवस्था, नेपालको विभिन्न क्षेत्रमा वस्ने नेवारुहरुलाई सबै ठाउंमा समानुपातिक प्रतिनिधित्व र उपस्वायत्त राज्यको सुनिश्चितता हुनुपर्ने" माग र 'यसो भएन भने नेवारहरुले त्यस्तो संविधानलाई कुनैपनि हालतमा स्वीकार नगरिने र त्यसका विरुद्धमा कडा भन्दा कडा पाइला चाल्ने" चेतावनीको घोषणा गर्नुपरेको हो।

संघीय राज्य निर्माणको क्रममा आएको यो दायित्वलाई देय् दबूको नयां नेतृत्वले एउटा चूनौतिपूर्ण अवसरको रुपमा लिएको छ। यसैले देशय् दबूको नयां नेतृत्वले पुराना कामहरु यथावत गर्दै जाने त छँदैछ तर मुख्य रुपमा देय् दबूको ध्यान नेवार स्वायत्त राज्यको स्थापना, समानुपाति प्रतिनिधित्व र उपस्वायत्तताको अधिकारमा केन्द्रित हुनेछ। यो चुनौतीपूर्ण अवसर सबै नेवारहरुको 'हस्ते हैंस्ते' भयो भने अवश्यपनि साकार हुनेछ भन्ने हाम्रो विश्वास छ।

नेवाः देय् दबूया न्हूम्ह नायः
नरेश ताम्रकार

नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्यां न्हूम्ह नायःकथं नरेश ताम्रकार यात ल्यःगु दु। वय्कःया जन्म २०१६ साल भदौ ५ गते भोजपुर जिल्लाया टक्सारय् मां भीमलक्ष्मी ताम्रकार व अबुजु काजिलाल ताम्रकारया कोखं जूगु खः।

वय्कः छम्ह व्यापारिक पृष्ठभूमिया व्यक्ति खः। यद्यपि २०३६ सालया आन्दोलन ताकाय् हे वय्कःया नेपालभाषा मंका खलःनाप स्वापु दुगुलिं नेपालभाषा मंका खलः पाखें याइगु थीथी आन्दोलनय् वय्कः नं सहभागी जुया दिल। यँय् च्वनेगु इलय् मंका खलःनं याइगु थीथी आन्दोलनय् सरिक जुइगु व भोजपुरय् वनेगु इलय् स्थानीय नेवाः समुदाययात संगठित यायेगु ज्याय् सक्रिय जुया दिल। वय्कलं २०४६ सालया जनआन्दोलन क्वचायेवं भोजपुरय् नेपालभाषा मंका खलः भोजपुर निस्वनाः दियाः उकिया सल्लाहकार जुयादिल।

थ्वयां लिपा वय्कः व्यापारया झ्वलय् भोजपुरं इटहरीपाखे हे अप्वः च्वनेगु यानादिल। इटहरी च्वनेगु जुसेंलि वय्कलं २०५१ सालय् इटहरीइ नं नेवाः पुचः इटहरी निस्वना दिल। वय्कः थुकिया संस्थापक सचिव जुया दिल। उगु हे इलय् नेवाःतय्त आर्थिक रुपं न्ह्याके मफयेकं नेवाः गतिविधि न्ह्यमज्याइगु व नेवातय् हक, अधिकार नं सुरक्षित मजुइगु वाः चायेका दिया वय्कःलं २०५७ सालय् इटहरीइ नेपाः बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था नांया छगू सहकारी संस्था चायेका उकिया न्वकु जुयादिल। गुगु सहकारी संस्था थौंकन्हय् उगु लागाय् सफल संस्थाकथं नां जाया च्वंगु दु।

अथेहे वय्कः नं विद्याधरी सार्वजनिक पुस्तकालय भोजपुया नायः, यशोधरा माध्यमिक विद्यालय भोजपुरया संचालक समितिया सदस्यया नापं प्लस टुया लागि संयोजक जुयादीया ज्या यानादीगु दु। अथेहे उद्योग वाणिज्य संघ इटहरीया सदस्य जुया नं ज्या यानादीगु दु।

नेवाः देय् दबूया हे निक्वःगु नेवाः राजनीतिक सम्मेलनं क्वजिउकथं नेवाः स्वायत्त राज्य प्राप्तिया निंति थीथी संस्था नापं जाना नेवाः स्वायत्त राज्य मंका संघर्ष समिति निस्वंगु खः। वय्कः उकिया छ्याञ्जे जुया ज्या याना च्वनादीगु दु।

अथेहे वय्कलं नेपाल आदिवासी जनजाति महासंध संघीय परिषदया दुजः जुयादीया राष्ट्रिय स्तरका आदिवासी जनजाति आन्दोलनय् नं योगदान बिया च्वनादीगु दु।

नेवाः देय् दबूको नयां अध्यक्ष
नरेश ताम्रकार

नेवाः देय् दबूको पाँचौं महाधिवेशनले नयां अध्यक्षमा नरेश ताम्रकारलाई निर्वाचित गरेको छ। वहांको जन्म २०१६ साल भदौ ५ गते भोजपुर जिल्लाको टक्सारमा आमा भीमलक्ष्मी ताम्रकार र बुबा काजिलाल ताम्राकारको कोखबाट भएको हो।

वहां व्यापारिक पृष्ठभूमि भएका व्यक्ति हुनुहुन्छ। यद्यपि २०३६ सालको आन्दोलनका बेला नै वहांको नेपालभाषा मंका खलःसित सम्बन्ध भएकोले उक्त संस्थाले गर्ने विभिन्न आन्दोलनमा वहां पनि सहभागी हुनु भयो। काठमाडौंमा बस्ने बेला मंका खलःले गर्ने विभिन्न आन्दोलनमा सरिक हुने र भोजपुरमा जाने बेला स्थानीय नेवार समुदायलाइ संगठित गर्ने काममा सक्रिय हुनुभयो। वहांले २०४६ सालको जनआन्दोलन पश्चात भोजपुरमा नेपालभाषा मंका खलः भोजपुर स्थापना गर्नु भएर त्यसको सल्लाहकार हुनु भयो।

यस पछि वहां व्यापारको सिलसिलामा भोजपुरबाट इटहरीमा बढी बस्न थाल्नु भयो। इटहरीमा बस्ने भएपछि वहांले २०५१ सालमा इटहरीमा पनि नेवाः पुचः इटहरी स्थापना गर्नु भयो। वहां यसको संस्थापक सचिव हुनु भयो। त्यही समयमा नेवारहरुलाई आर्थिक रुपले अगाडि बढाउन नसकिएसम्म नेवार गतिविधि अगाडि नबढ्ने र नेवारहरुको हक, अधिकार पनि सुरक्षित नहुने ठानेर वहांले २०५७ सालमा इटहरीमा नेपाः बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था नामको एउटा सहकारी संस्था खोलेर त्यसको उपाध्यक्ष हुनुभयो। यो संस्था आजभोलि त्यो क्षेत्रमा सफल संस्थाको रुपमा परिचित छ।

यसरी नै वहांले विद्याधरी सार्वजनिक पुस्तकालय भोजपुरका अध्यक्ष, यशोधरा माध्यमिक विद्यालय भोजपुरका संचालक समितिका सदस्यको साथै प्लस टुको संयोजक भएर पनि काम गर्नु भएको छ। यस्तै उद्योग वाणिज्य संघ इटहरीको सदस्य भएर पनि काम गर्नु भएको छ।

नेवाः देय् दबूको दोश्रो राजनीतिक सम्मेलनले निर्णय गरे अनुसार नेवाः स्वायत्त राज्य प्राप्तिका निमित विभिन्न संस्थासंग मिलेर नेवाः स्वायत्त राज्य मंका संघर्ष समिति स्थापना गरिएको हो। वहां यसको सचिव भएर काम गरिरहनु भएको छ।

यसरी नै वहांले नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ संघीय परिषदको सदस्य भएर पनि राष्ट्रिय स्तरको आदिवासी जनजाति आन्दोलनमा योगदान दिइराख्नु भएको छ।

नेवाः पुचः धनकुटा

नेवाः पुचः धनकुटा स्थानीय ल्याय्म्हतय्गु कुतःलं २०५२ सालय् पलिस्था जूगु खः । नेवाः जातिया कला, संस्कृति व भाषाया संरक्षण तथा विकास यायेगुया नापंनापं नेवाः जातिया प्रतिष्ठित व्यक्तिपिन्त हनेगु, धनकुटाया नेवाः समुदाययात संगठित यायेगु, धनकुटा न्यंकं सामाजिक क्रियाकलाप यायेगु आदि तातुना निस्वंगु थ्व पुचः नं आः तक धनकुटाय् नेवाः भाय्, भेषभुषा व सांस्कृतिक परम्परा ल्यंकेगु ज्या याना वयाच्वंगु दु ।

नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुंज्या सफलतापूर्वक क्वचायेकेत नेवाः पुचः धनकुटाया पदाधिकारी तथा दुजः व स्वयंसेवीपिन्सं महत्वपूर्ण भूमिका म्हितूगु दु ।

थ्व पुचःया वर्तमान कार्य समिति

नायः -	नविनकिशोर शाक्य
न्वःकु -	दत्तनारायण श्रेष्ठ
छ्याञ्जे -	श्रीकृष्ण श्रेष्ठ
दाँभरी -	दिवाकर श्रेष्ठ
ल्यू-छ्याञ्जे -	मोहन कुमार श्रेष्ठ
ल्यू-दाँभरी -	मनोहर श्रेष्ठ
दुजः -	सुमन प्रधान
" -	भैरव बहादुर श्रेष्ठ
" -	कृष्ण खड्गी
" -	वीरेन्द्र लाल श्रेष्ठ
" -	राज नारायण श्रेष्ठ
" -	रोशन श्रेष्ठ
" -	रुस्मी श्रेष्ठ
" -	सृष्टि मास्के
" -	सुमिना श्रेष्ठ
" -	रिङ्कु श्रेष्ठ
" -	संगिता शाक्य
,, -	सावित्री श्रेष्ठ

नेवाः पुचः धनकुटा

नेवाः पुचः धनकुटा स्थानीय युवाहरुको प्रयासबाट २०५२ सालमा स्थापना भएको हो । नेवार जातिको कला, संस्कृति र भाषाको संरक्षण तथा विकास गर्नुका साथै यसले नेवार जातिका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरुलाई सम्मान गर्ने, धनकुटाका नेवार समुदायहरुलाई संगठित गर्ने, धनकुटा भरी सामाजिक क्रियाकलाप गर्ने आदि लक्ष्य लिएर स्थापना भएको यो पुचःले अहिलेसम्म धनकुटामा नेवार भाषा, भेषभुषा र सांस्कृतिक परम्परा जगेर्ना गर्ने काम गर्दै आएका छन् ।

नेवाः देय् दबूको पांचौं महाधिवेशन सफल पार्न नेवाः पुचः धनकुटाका पदाधिकारी तथा सदस्य र स्वयंसेवीहरुको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ ।

यो संस्थाको वर्तमान कार्य समिति

अध्यक्ष-	*नविनकिशोर शाक्य*
उपाध्यक्ष-	*दत्तनारायण श्रेष्ठ*
सचिव-	*श्रीकृष्ण श्रेष्ठ*
कोषाध्यक्ष-	*दिवाकर श्रेष्ठ*
सह-सचिव-	*मोहन कुमार श्रेष्ठ*
सह-कोषाध्यक्ष-	*मनोहर श्रेष्ठ*
सदस्य-	*सुमन प्रधान*
" -	*भैरव बहादुर श्रेष्ठ*
" -	*कृष्ण खड्गी*
" -	*वीरेन्द्र लाल श्रेष्ठ*
" -	*राज नारायण श्रेष्ठ*
" -	*रोशन श्रेष्ठ*
" -	*रस्मी श्रेष्ठ*
" -	*सृष्टि मास्के*
" -	*सुमिना श्रेष्ठ*
" -	*रिङ्कु श्रेष्ठ*
" -	*संगिता शाक्य*
" -	*सावित्रि श्रेष्ठ*

पाहाँ चऱ्हे

नेवारहरुको विभिन्न चाडपर्वहरु मध्ये पाहाँ चऱ्हे पनि एक हो। जुन चाडलाई पासा चऱ्हे पनि भन्ने गरिन्छ। यो चाडको बेला मूलतः काठमाडौंका अजिमाहरुलाई खतमा हालेर काठमाडौंको भित्री भागमा डुलाएर जात्रा गरिन्छ। यसैले यो चाडलाई काठमाडौं उपत्यकामा वस्नेहरुको चाडको रुपमा मात्र पनि लिने गरिन्छ।

यो चाडको पहिलो दिन सबैले आ-आफ्नो पीठका देवीहरु जस्तो कि लुमडी अजिमा (भद्रकाली), न्यतः अजिमा (स्वेतकाली), कंग अजिमा (कंकेश्वरी), रक्तकाली र भैरव, गणेश आदि देवहरुलाई पुजा गरिन्छ। यसरी नै यो दिन महादेवका विभिन्न रुप मध्ये एउटा रुप 'लुकु महाद्यः' (लुकिराखेको महादेव) लाई रक्सी, जाँड, लसुन, मासु आदि खानेकुरा राखेर पुजा गर्ने गरिन्छ।

यसरी नै यो दिनको राती टुँडिखेलमा अजिमाहरु बीच मसाल साटासाट गरेर खत जुधाउने जात्राको रुपमा मनाउँछ। भोलिपल्टका दिन यी विभिन्न अजिमाहरुलाई देव खतमा राखेर काठमाडौंका भित्री शहरमा घुमाउने गरिन्छ। अनि तेश्रो दिन असनमा देव जुधाउने अनुसार अजिमाहरुलाई भव्य जात्रा गरी असनमा पुगेपछि अजिमाहरुका बीच मसाल साटासाट गरिन्छ। जुन देव खत जात्रा असनमा देव जुधाउने जात्रा अनुसार प्रख्यात छ। असनमा देवीहरु जुधाउँदा चतांमरी पनि वर्षाउने गरिन्छ। यो दिनपछि पाहाँ चऱ्हे अर्थात् देवीहरुको जात्रा सम्पन्न हुन्छ।

पाहाँ चऱ्हेको समयमा काठमाडौंका धेरै जसो नेवारहरुले आफ्ना छोरीबेटी, ज्वाँइं, साथी आदिलाई बोलाएर मिठामिठा खानेकुरा ख्वाउने प्रचलन छ। यो बेलाका धेरै जसो खानेकुराहरु भनेको च्यूरा, बारा, मासु, जांड, रक्सी, लसुन आदि हो।

पाहाँचऱ्हेको समयमा देव खतहरु संगे जानेहरुले 'गन वने गन च्वने वने धाःसा मदु देव हं' बोलको धातु रागको करुण रसको गीत गाउने पनि गर्दछन्। यो बेला धेरैजसो नायुखिं बाजं बनाउने गर्दछ।

यस्तै पाहाँ चऱ्हेको दोश्रो दिन टुँडिखेलमा घोडेजात्रा दौडाउने पनि चलन छ। यसैले आजभोलि पाहाँचऱ्हेको समयमा घोडेजात्राको नाममा सरकारी बिदा दिएर पाहाँचऱ्हे शब्दलाई विस्थापित गर्न खोजिएको पनि देखिन्छ।

पाहाँ चऱ्हे

नेवाःतय्गु थीथी नखःचखःमध्ये पाहाँ चऱ्हे नं छगू खः। गुगु नखःयात पासा चऱ्हे नं धायेगु याः। थ्व नखः बलय् मूलतः यैँया अजिमापिन्त द्यः खतय् तयाः यैँया दुने लागा चाहिका जात्रा याइगु खः। उकिं थ्व नखःयात यैँ च्वँपिनिगु नखःकथं जक नं कायेगु याः।

थ्व नखःया न्हापांगु दिं कुन्हु फुकस्यां थःथःगु पीठयापिं देवीपिं गथेकि लुमडी अजिमा (भद्रकाली), न्यतः अजिमा (स्वतेकाली), कंगः अजिमा (कंकेश्वरी), रक्तकाली देवीपिं व भैरव, गणेश आदि देवपिनगु पुजा याइ। अथेहे थ्व दिं कुन्हु महाद्यःया थीथी रुप मध्ये छगू रुप 'लुकु महाद्यः' यात अय्ला, थ्वँ, लाभा, ला आदि नसाज्वलं तयाः नं पुजा याइ।

अथे हे थ्व दिं कुन्हु चान्हय् तिनिख्यलय् अजिमापिनिगु दथुइ मि प्वाः हिलाबुलाः यानाः खः ल्वाकेगु जात्राकथं न्यायेकी। कन्हय् कुन्हु थ्व थीथी आजिमापिन्त द्यःखतय् तयाः यैं दुनेया लागा चाहिकेगु याइ। अथेहे स्वन्हु कुन्हु असनय् द्यः ल्वाकेगु कथं अजिमापिनित तःजिक जात्रा यानाः असनय् थ्यंकाः अजिमापिनि दथुइ मि प्वाः हिलेगु याइ। गुगु द्यः खः जात्रा असनय् द्यः ल्वाकेगु जात्राकथं नां जायाच्वंगु दु। असनय् द्यः ल्वाकीबलय् चतांमरी नं ह्वला हयेगु याः। थ्व कुन्हु धुंकाः पाहाँ चऱ्हे अर्थात द्यः खः जात्रा क्वचाइ।

पाहाँ चऱ्हेबलय् यैँया अप्वः नेवातय्सं थः म्हाय्मस्त, भिनामस्त, पासापिं आदियात नखःत्या सताः नकेगु त्वंकेगु याइ। थुबलय्या अप्वः यानाः नसाज्वलँ धैगु बजि, वः, ला, थ्वँ, अय्ला, लाबा आदि खः।

पाहाँचऱ्हे बलय् द्यःखः नापं वनिपिंसं 'गन वने गन च्वने वने धाःसा मदु दैव हँ" बोलया धातु रागया करुण रसया म्ये हाला जुइगु याइ। थुबलय् अप्व यानाः नाय्खिं बाजं थाइ।

पाहाँचऱ्हयेया निन्हु कुन्हु तिनिख्यलय् घोडेजात्रा नं याइगु चलन दु। उकिं थौंकन्हय् पाहाँचऱ्हेबलय् घोडेजात्रा कथं सरकारी विदा बियाः पाहाँ चऱ्हे शब्दयात न्हंका छ्वयेगु कुतः जुयाच्वंगु खनेदु।

देय् दबूको महाधिवेशन सम्पन्न
नरेश ताम्राकार नयां अध्यक्ष

धनकुटामा भएको नेवाः देय् दबूको पांचौं अधिवेशन नयां अध्यक्ष चयन गर्दै ऐतिहासिक रुपले सम्पन्न भएको छ ।

नयां अध्यक्षमा पूर्वाञ्चलका नरेश ताम्राकार निर्विरोध निर्वाचित हुनु भएको छ । अध्यक्षमा नरेश ताम्राकार लगायत डा. पुष्पराज राजकर्णिकार र नरेशवीर शाक्यले पनि उम्मेदवारी दिनु भएको थियो । तर सहमति पछि राजकर्णिकार र शाक्यले नाम फिर्ता लिनु भएपछि ताम्रकार निर्विरोध निर्वाचित हुनु भएको हो ।

यसरी नै पूर्वाञ्चलबाट नविनकिशोर शाक्य, मध्यमाञ्चलबाट विजयप्रकाश तण्डुकार, पश्चिमाञ्चलबाट विष्णुप्रसाद श्रेष्ठ, मध्यपश्चिमाञ्चलबाट दिपक शाक्य, सुदूरपश्चिमाञ्चलबाट विजया श्रेष्ठ र काठमाडौं उपत्यकाबाट धर्मशोभा तुलाधर उपाध्यक्ष पदमा निर्वाचित हुनु भएको छ। काठमाडौं उपत्यकाको उपाध्यक्ष पदका लागि सुरेश प्रधान र मोहन बहादुर महर्जनले पनि उम्मेदवारी दिनु भएको थियो । तर वहांहरुले नाम फिर्ता लिनु भएपछि तुलाधर निर्वाचित हुनु भएको हो ।

यसरी नै केन्द्रीय सदस्य पदमा रजनी महर्जन, जितेन्द्रविलाश वज्राचार्य, प्रकाश खड्गी, यशोदा श्रेष्ठ, रमेशकुमार श्रेष्ठ र अमररत्न बज्राचार्य निर्वाचित हुनु भएको छ ।

अध्यक्ष पदमा निर्वाचित हुनु भएका ताम्रकार देय् दबूका पुराना उपाध्यक्ष हुन् । वहां भोजपुरका वासिन्दा हुनुहुन्छ । नेवाः देय् दबूको नेतृत्व यसपालि सर्वप्रथम काठमाडौं उपत्यका बाहिरका व्यक्तिमा गएको छ । ताम्रकारलाई देय् दबूका एकजना जुझारु व्यक्तिको रुपमा लिने गरिन्छ । अध्यक्ष पदमा निर्वाचित हुनासाथ वहांले अब देय् दबूमा पहिले देखि चलि आएको कामलाई यथावत दिदै नयां ढंगले पनि संस्थालाई अगाडि बढाउने बताउनु भएको छ । साथै वहांले निवर्तमान अध्यक्ष मल्ल के सुन्दरले देय् दबूको आफ्नै भवन निर्माण गर्ने जुन उद्देश्य लिनु भएको थियो त्यसलाई पुरा गर्न आफूले सक्दो प्रयास गर्ने बचन पनि दिनु भएको छ ।

देय् दबूको बन्द सत्र चलिरहेको बेला धनकुटामा कर्फ्यू जारी गरिएको थियो । विद्यार्थी चुनावको कारण झगडा भएर तनाव बढ्दै गएपछि चैत्र ८ गते देखि धनकुटा बजारमा कर्फ्यू आदेश जारी गरिएको थियो । तर असहज परिस्थितिका कारण पनि स्थानीय वासी, स्थानीय प्रशासन तथा प्रतिनिधिहरुको सहयोगले देय् दबूको पांचौं महाधिवेशन सफलतापूर्वक सम्पन्न भएका थिए ।

देय् दबूया तःमुंज्या क्वचाल
नरेश ताम्राकार न्हूम्ह नायः

धनकुटाय् जूगु नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुंज्या न्हूम्ह नायः ल्यसें ऐतिहासिक रुपं क्वचागु दु ।

न्हूम्ह नायःकथं पूर्वाञ्चलया भाजु नरेश ताम्राकार निर्विरोध निर्वाचित जयादीगु खः । नायः पदय् नरेश ताम्राकार लगायत डा. पुष्पराज राजकर्णिकार व नरेशवीर शाक्यं नं उम्मेदवारी बियादीगु खः । तर सहमति लिपा भाजु राजकर्णिकार व शाक्यपिसं नां लित कयादीवं भाजु ताम्राकार निर्विरोध निर्वाचित जुयादीगु खः ।

अथेहे पूर्वाञ्चलपाखें भाजु नविनकिशोर शाक्य, मध्यमाञ्चलपाखें भाजु विजयप्रकाश तण्डुकार, पश्चिमाञ्चलपाखें विष्णुप्रसाद श्रेष्ठ, मध्य मश्चिमाञ्चलयापाखें दिपक शाक्य, सुदूरपश्चिमाञ्चलपाखें मय्जु विजया श्रेष्ठ व स्वनिगःपाखें मय्जु धर्मशोभा तुलाधर न्वकू पदय् निर्विरोध निर्वाचित जुयादीगु दु । स्वनिगःया न्वकू पदया नितिं भाजु सुरेश प्रधान व मोहन बहादुर महर्जन नं उम्मेदवारी बियादीगु खः । तर वय्कपिसं नां लित कायेवं मय्जु तुलाधर निर्वाचित जुयादीगु खः ।

अथेहे केन्द्रीय दुजः पदय् मय्जु रजनी महर्जन, जितेन्द्रविलास वज्राचार्य, प्रकाश खड्गी, यशोदा श्रेष्ठ, रमेश कुमार श्रेष्ठ व अमररत्न बज्राचार्यपिं निर्वाचित जुयादीगु दु ।

नायः पदय् निर्वाचित जुयादीम्ह भाजु ताम्राकार देय् दबूया पुलांम्ह पूर्वाञ्चल न्वकु खः । वय्कः भोजपुरया वासिन्दा खः । नेवाः देय् दबूया नेतृत्व थुगुसी न्हापांखुसी स्वनिगलंपिनेया व्यक्तियाके वंगु दु । भाजु ताम्राकारयात देय् दबूया छम्ह जुझारु व्यक्तित्वकथं कायेगु याः । नायः पदय् ल्यये सातकि वय्कलं आः देय् दबुली न्हापांनिसें याना वयाच्वंगु ज्यायात क्रमिक रुपं न्ह्याका यंकेगुया लिसें न्हूगु ढंगं नं ज्या न्ह्याकायंकेगु धयादीगु दु । नापं वय्कलं निवर्तमान नायः मल्ल के सुन्दरं देय् दबूया थःगु हे छें दनेगु धकाः गुगु ताः तयादीगु खः उकियात पूवंकेगु नितिं थम्हं फुक्क कुतः यायेगु बचं नं बियादीगु दु ।

देय् दबूया बन्द सत्र न्ह्यानाच्वंगु इलय् धनकुटाय् कर्फ्यु जुयाच्वंगु खः । विद्यार्थी चुनावया कारणं ल्वापु जुयाः तनाव अप्वया वसेंलिं चैत्र ८ गते न्हिनय्निसें धनकुटाय् कर्फ्यु आदेश जारी जूगु खः । तर असहज परिस्थितया दुने नं स्थानीयवासी, स्थानीय प्रशासन व प्रतिनिधितय्गु सहयोगं देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्या सफलतापूर्वक क्वचागु दु ।

उत्पीडनहरुको मुक्ति किन सम्भव छैन ? - पद्मरत्न

नेवाः देय् दबूको पाँचौं महाधिवेशनको उद्घाटन समारोहमा मानवअधिकारकर्मी तथा नेवार नेता पद्मरत्न तुलाधरको भाषण सुनेर उपस्थित जनसमूह धेरै प्रभावित भएको देखियो । यहां वहांले दिनु भएका भाषणका केही अंश सारसंक्षेपमा प्रस्तुत गरेका छौं ।

नेपालमा अहिले पनि जातीय उत्पीडन र विभेद कायम छ, यो अन्त्य हुनुपर्छ भनेर हामी धनकुटामा भेला भएका हौं भनेर हामीले भन्न सक्नु पऱ्यो । यो सरकारले धेरै काम गर्नु पर्ने र तत्कालै गर्नु पर्ने कामहरु गर्न सक्दथ्यो । किनभने यो सरकार भनेको क्रान्तिकारी योद्धाहरुको र आन्दोलनकारीहरुको सरकार हो । राजतन्त्रको अन्त्य संभव छ भने उत्पीडितहरुको मुक्ति किन संभव छैन ? २४० वर्षको शाहवंशीय राजतन्त्रको अन्त्य नेकपा माओवादी सहितको नेतृत्वले अन्त्य गर्न सक्दछ भने नेकपा माओवादीले उत्पीडनको अन्त्यको घोषणा किन गर्न सक्दैन ? गर्न सक्नुपर्छ ।

भाषिक उत्पीडन शाहकालदेखि नै शुरु भएको हो । राणाकालमा तथा पंचायतकालमा जारी रहेको भाषिक तथा जातीय उत्पीडन सबै सबै उत्पीडनहरु यथावत छन् । २०३७ सालमा जनमत संग्रहको प्रचार प्रसार एउटै भाषामा मात्र हुँदा मैले पुष्पलाल स्मृति दिवसको उपलक्षमा सम्पूर्ण नेपालीले बुझ्ने भाषामा जनमत संग्रहको प्रचार हुनु पर्दछ सम्पूर्ण नेपाली जनताले नबुझ्ने भाषामा प्रचार गरेर जनमत संग्रह गर्ने अधिकार राजा विरेन्द्रलाई पनि छैन भन्दाखेरि भोलिपल्टै घरमा आएर मलाई गिरफ्टार गरेर लगियो । दुई महिना जेल यातना दिइयो । विडम्बना ु अहिले पनि संविधान सभाको प्रश्नावली, जनताको मतावली फेरि पनि नेपाली भाषामा मात्र छापियो, अरु भाषामा छापिएन । अब कसलाई भन्ने? त्यति बेला विरेन्द्रलाई भनियो, अब 'प्रचण्ड' जीलाई भन्ने वा संविधान सभाका अध्यक्ष सुवास नेम्वाङ्गजीलाई भन्ने ? कस्तो विडम्बना सुवासजी आफै आदिवासी जनजाति आन्दोलनका सुपरिचित नाम हो । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल आफै मुक्तियोद्धाका महान नेता हो । वहाँहरुकै पालामा, सत्तासिन हुँदा र सरकार हुँदा खेरि यो विभेदको अन्त्य हुन सकेन । यो उत्पीडनको अन्त्य हुन सकेन ।

यो क्रान्तिकारी तथा आन्दोलनकारीहरुको सरकारले धेरै धेरै कुरा गर्न सक्दथ्यो, जस्तो कि, मातृभाषाको शिक्षा । यो सरकारले चाहेको भए एउटै क्याबिनेटले निर्णय गर्न सक्दथ्यो । आदिवासीहरुको भूमिमा, क्षेत्रमा कमसेकम एक एक एकवटा राष्ट्रिय भाषामा संचालित मातृभाषाको स्कुल हुन सक्दथ्यो । सबैलाई थाहा छ, काठमाडौं उपत्यकाको दरवार हाइस्कूल नेवारहरुको बस्ती माझ छ, त्यहाँ नेवार भाषामा शिक्षा हुँदैन । यो कस्तो विडम्वना ! वहांले हाम्रो आन्दोलन, आदिवासी आन्दोलनलाई बुझ्नु भएको छ, आश्वासन पनि दिनु भएको छ तर पनि पुरा गर्न सक्नु भएको छैन ।

उत्पीडनतय्गु मुक्ति छाय् सम्भव मदु ?- पद्मरत्न

नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुंज्या उलेज्या समारोहय् मानवअधिकारकर्मी तथा नेवाः न्ह्यलुवा पद्मरत्न तुलाधरया भाषण न्यनाः उपस्थित जनसमूहत तसकं प्रभावित जूगु खनेदत । थन वय्कःया भाषणया छुं अंश सारसंक्षेपय् न्ह्यब्वयागु दु ।

नेपालय् आः नं जातीय उत्पीडन व जातीय विभेद कायम दनि थ्व अन्त्य जुइमाः धकाः जिपिं धनकुटाय् मुनागु खः धकाः झीसं धाये फय्के माल । थ्व सरकारं यक्व ज्या यायेमाःगु व तत्काल हे यायेमाःगु खँत याये फूगु खः । छाय्धाःसां थ्व सरकार धइगु क्रान्तिकारी योद्धातय्गु व आन्दोलनकारीतय्गु सरकार खः । राजतन्त्रया अन्त्य संभव दु धाःसा उत्पीडिततय्गु मुक्ति छाय् संभव मदु ? २४० वर्षया शाहवंशीय राजतन्त्रया अन्त्य नेकपा माओवादी सहितया नेतृत्वं अन्त्य याये फू धाःसा नेकपा माओवादीं उत्पीडिततय्गु अन्त्यया घोषणा छाय् याये मफु ? याये फय्केमाः ।

भाषिक उत्पीडन शाहकालं निसें शुरु जूगु खः । राणाकालय् व पंचायतकालय् न्ह्यानाच्वंगु भाषिक उत्पीडन, जातीय उत्पीडन फुक्क फुक्क उत्पीडनत यथावत तिनि । २०३७ सालय् जनमत संग्रहया प्रचारप्रसार छगू हे भाषां जक जूबलय् जिं पुष्पलाल स्मृति दिवसया उपलक्षय् सकलें नेपाःमितय्सं थुइगु भाषं जनमत संग्रह जुइमाः, सकलें नेपाली जनतां मथूगु भाषं प्रचार यानाः जनमत संग्रह यायेगु अधिकार जुजु विरेन्द्रयात नं मदु धकाः धयाबलय् कन्हय् कुन्हु छें वयाः जित ज्वनाः यंकल । निगू ला जेल यातना बिल । बिडम्बना, संविधानसभायाका प्रश्नावली, मतावली आः हानं छगू हे नेपाली भाषा जक छापे जुल, मेगु भाषं मजु । आः सुयात धायेगु ? उबलय् जुजु विरेन्द्रयात धयाः, आः प्रचण्डजीयात धायेगु वा संविधानसभाया अध्यक्ष सुवास नेवाङ्गजीयात धायेगु ? गयागु विडम्वना, सुवासजी थः हे आदिवासी जनजाति आन्दोलनया सुपरिचित नां खः । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल थः हे मुक्तियोद्धाया महान नेता खः । वय्कःपिनिगु हे पालय्, सत्ता दुबलय् व सरकार दयाच्वंगु इलय् थ्व विभेदया अन्त्य जुइ मफुत । थ्व उत्पीडनया अन्त्य जुइ मफुत ।

थ्व क्रान्तिकारी तथा आन्दोलनकारीतय्गु सरकारं यक्व यक्व ज्याखंत याये फू, गथे कि मातृभाषाया शिक्षा । सरकारं चाहे जूगु खःसा छगू हे क्याविनेटं थ्व निर्णय याये फू । आदिवासीतय्गु भूमिइ, लागाय् कमसेकम छगू छगू जक जुसां राष्ट्रिय भाषं संचालित मातृभाषाया स्कूल दयेफु । फुकस्यां स्यू, स्वनिगःया दरवार हाइस्कूल नेवाःतय्गु वस्ती दथुइ दु, अन नेवाः भाषं शिक्षा बियाच्वंगु मदु । थ्व गयागु विडम्वना, वय्कः नं झीगु आन्दोलन, आदिवासी आन्दोलनयात मथुयादीगु मखु, आश्वासन नं वियादीगु दु तर नं वय्कः नं झीगु माग पुरा याये फूगु मदु ।

नेवाः देय् दबूद्वारा पांचौं महाधिवेशनमा प्रस्तुत घोषणा पत्र अनुमोदन

देय् दबूको पांचौं महाधिवेशनद्वारा पारित घोषणापत्रलाई नयां केन्द्रीय समितिको पहिलो बैठकद्वारा अनुमोदन गरेको छ। घोषणापत्रमा भनिएको छ -

सम्पूर्ण नेवारहरुको राष्ट्रिय संगठन नेवाः देय् दबूको धनकुटा नगरमा यही चैत्र ८ र ९ गते भएको ऐतिहासिक पांचौं महाधिवेशनमा भाग लिन आएका हामी विभिन्न जिल्लाका नेवाः खलः, पुचःका प्रतिनिधिहरुले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल स्थापना गर्ने आन्दोलनमा जसरी नेतृत्वदायी भूमिका निभाउँदै आएका थियौं त्यसरी नै यसलाई दिगो राख्न र अझ प्रगतिशील, अग्रगमनकारी र जनपक्षीय स्वरुप दिलाउन विगतमा झैं राष्ट्रिय अभियानमा अगाडि बढेर लक्षसम्म पुऱ्याउन प्रतिबद्ध छौं भन्ने गहिरो भावना व्यक्त गर्दछौं। साथै यही भावनाको आडमा हामी नेपालको एउटा आदिवासी नेवारहरुको साझा उद्देश्य अनुसार राज्य पुनःसंरचनाको क्रममा नेवाः स्वायत्त राज्य स्थापना गरेर आफ्नो आदिभूमि नेपाल मण्डल क्षेत्र भित्र अग्राधिकार र आत्मनिर्णयको अधिकार सहितको राज्यको सबै तह र क्षेत्रमा नेतृत्व गर्ने र नीति निर्माण गर्ने अधिकार सुनिश्चित गर्ने अभियान् पुरा गर्नको निमित्त आवश्यक समयमा आवश्यकता अनुसार सबै पाइला चाल्न नेवाः देय् दबूको नेतृत्वमा सबै नेवाहरु एकजुट भएर जानु पर्ने कुरामा पनि यो महाधिवेशनबाट राम्ररी महसुस गरेका छौं।

त्यस्तै नेवाः स्वायत्तताको अधिकार लिई छोड्ने प्रयासमा नेवारहरु र देशका अन्य आदिवासी समुदायहरु मिलेर संगै जानुपर्छ र यसको निम्ति गैर नेवार आदिवासी जनजातिहरुले आ - आफ्नो स्वायत्त राज्य अधिकारको पक्षमा गरिने आन्दोलनलाई नेवारहरुले पनि आफ्नै आन्दोलन ठानेर तिनीहरुको पक्ष लिनु पनि आफ्नो महत्वपूर्ण दायित्व हो भनी ठानी आएका छौं। तर देशको सार्वभौमिक अखण्डतामा असर पर्ने गरी र राष्ट्रिय एकताका विरुद्ध हुने कुनै पनि प्रकारका आन्दोलनको पक्षमा नेवारहरुको सहमत नहुने र त्यसको प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रुपमा पक्ष लिन नसकिने कुरा पनि यसै क्रममा स्पष्ट गराउन चाहन्छौं।

संविधानसभाद्वारा नयां संविधान निर्माण गरेर नेपाललाई संघीय राज्य अनुसार पुनःसंरचना गर्न लागेको यो समयमा नेवारहरुको साझा भावनालाई मनन गरेर ऐतिहासिक नेपालमण्डल क्षेत्र भित्र स्वशासनको अधिकार भएको नेवाः स्वायत्त राज्य स्थापनाको व्यवस्था हुनुपर्छ, साथै नेपालका विभिन्न क्षेत्रमा बसिरहेका नेवारहरुको निमित्त पनि सबै ठाउँमा समानुपातिक प्रतिनिधित्व र उपस्वायत्तताको अधिकार सुनिश्चित हुनुपर्छ भन्ने हामी चाहन्छौं। यदि नयां संविधानद्वारा नेवारहरुको अधिकार सुनिश्चित गर्ने कार्य भएन भने त्यस्तो संविधान नेवार समुदायहरुद्वारा कुनै पनि हालतमा स्वीकार गर्न नसकिने र त्यसका विरुद्ध सबै नेवारहरु द्वारा कडाभन्दा कडा पाइला चालिने कुरा पनि यसै घोषणापत्र मार्फत राज्यसत्ता र संविधानसभाका प्रतिनिधिहरुका ध्यान आकर्षित गराउन चाहन्छौं।

नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्यापाखें पितब्यूगु धनकुटा घोषणापत्र अनुमोदन

देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुंज्यां पारित याःगु घोषणापत्रयात न्हूगु केन्द्रीय समितिया न्हापांगु बैठकं अनुमोदन याःगु दु। घोषणापत्रय् धयातःगु दु -

नेपाल देसया सकल नेवाःतय् मंकाःगु संगठन नेवाः देय् दबूया धनकुटा नगरय् थ्वहे ११२९ चौलागाः १० व ११ निन्हुयंक जुगु ऐतिहासिक न्याक्वःगु तःमुँज्याय् ब्वतिकयापिं जिपिं देयया थीथी जिल्लाया नेवाः खलः, पुचःया प्रतिनिधिपिंन्सं संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाः नीस्वनेगु आन्दोलनय् गकुथं नेवाःतय्सं न्ह्यलुवाः भूमिका म्हितावयाच्वंगु खःत उकथं हे थ्वयात थातं तयेगु व अझ प्रगतिशिल, अग्रगमनकारी व जनपक्षीय स्वरुप बियायंकेगु राष्ट्रिय अभियानय् म्हिगः थें न्ह्यचिलाः आजुइ थ्यंकेत उलि हे प्रतिवद्ध दु धैगु क्वाःतूगु भावना प्वंकाच्वना। नापं थ्वहे भावनाया लिध्वासा क्वबियाः नेपाःया छगू आदिवासी नेवाःतय् मंकाः तातुना कथं राज्य पुनसंरचनाया झोलय् नेवाः स्वायत्त राज्य नीस्वना थःगु आदिभूमि नेपाल मण्डल लागा दुने अग्राधिकार व आत्मनिर्णयया अधिकार सहितया राज्यया फुक्क तंगि व थासय् नेतृत्वयायेगु व नीति निर्माणयायेगु अधिकार सुनिश्चित यायेगु अभियान पूवंकेगु निंतिं माःगु इलय् माःकथंया सकतां पलाः ल्ह्वनेत नेवाः देय् दबूया नेतृत्वय् सकल नेवाःतय्त छप्पं छधी यानाः वनेमाः धैगुली नं थ्व तःमुँज्यां दुग्यंक वाःचायेकूगु जुल।

अथेहे नेवाः स्वायत्तताया अधिकार ल्हाःतय् लाकावं त्वःतेगु कुतलय् नेवाःत व देयया मेमेगु आदिवासी समुदाययापिं नापं जानाः वनेमाः व उकिया निंतिं गैरनेवाः आदिवासी जनजातिपिन्सं उमि थःथःगु स्वायत्त राज्य अधिकारया पक्षय् न्ह्याकीगु आन्दोलनयात नं नेवाःतय्सं थःगुहे आन्दोलन कथं नालाः उमीगु पंलीगु धैगु नं थःगु महत्वपूर्ण दायित्व खः धकाः तायकेकावयाच्वंगु खत। नापं देशया सार्वभौमिक अखण्डताय् लिच्वः लाइकथं व राष्ट्रिय एकताया विरुद्धय् जुइगु गुगुनं कथंया आन्दोलनया सम्बन्धय् नेवातय् सहमत मदुगु व उकिया प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष रुपय् पं लिइमफैगु खँ नं थ्व हे झ्वलय् स्पष्ट यानागु जुल।

आः थ्व इलय् संविधानसभाया पाखें न्हूगु संविधान दयेकाः नेपाःयात संघीय राज्य कथं न्हधाः यायेत्यंबले नेवाःतय् मंकाः भावनायात ध्वाथुइकाः ऐतिहासिक नेपाल मण्डल लागादुने स्वशासनया अधिकार दुगु नेवाः स्वायत्त राज्य धस्वाकेगु ब्यवस्था जुइमाः, अथेहे नेपाःया थीथी लागाय् च्वंपिं नेवाःतय् निंतिं नं फुक्क थासय् समानुपातिक प्रतिनिधित्व व उप-स्वायत्तताया अधिकार सुनिश्चत जुइमाः, यदि न्हूगु संविधानयापाखें थथे नेवाःतय् अधिकार सुनिश्चत यायेगु ज्या मजुल धाःसा उज्वःगु संविधानत नेवाः समुदाययापाखें गुगु हे कथं नाला काये मफइगु व उकिया विरुद्ध सकल नेवाःतय्पाखें ग्यानापूगु पलाः ल्ह्वनेगु जुइ धैगु खँ नं थ्वहे इलय् राज्यसत्ता व संविधान सभाया प्रतिनिधिपिनिगु ध्यान सालकायेगु ज्या थ्व घोषणापत्रपाखें यानागु जुल।

धनकुटामा भएको नेवाः देय् दबूको पांचौं महाधिवेशनमा प्रस्तुत विभिन्न प्रस्ताव पारित

पारित भएका विभिन्न प्रस्तावहरु मध्ये पहिलो बुंदामा नेपालको विभिन्न आन्दोलनमा नेवारहरुले उल्लेखनीय भूमिका खेल्दै आएको स्मरण गर्दै "अब नयां राजनीतिक वातावरण र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल स्थापना गर्ने क्रममा सार्वभौमसत्ता प्राप्त नागरिकको हैसियतले आफ्नै ऐतिहासिक र आदिभूमि नेपालमण्डल क्षेत्र भित्र नेवारहरुको निम्ति अग्राधिकार सहितको स्वायत्त र स्वशासित नेवार राज्यको अधिकारको सुनिश्चतता नेपालको नयां संविधानमा हुनु पर्छ। यस्तै देशका अन्य ठाउँ, जहाँ जहाँ जनसांख्यिक दृष्टिले नेवारहरुको बाहुल्यता र सधनता छ र नेवारहरुको इतिहास जोडिएको ठाउमा पनि संभाव्यताको आधारमा नेवारहरुको उप-स्वायत्त क्षेत्रको अधिकार हुनुपर्छ भन्ने सम्पूर्ण नेवारहरुको माग हो, यसलाई पुरागर्नु संविधानसभामा उपस्थित सबै राजनीतिक पार्टीको दायित्व हो भन्ने पनि यो महाधिशवेनको निर्णय हो" भनिएको छ।

त्यस्तै दोश्रो बुँदामा "नयां संविधान निर्माण गर्नको निम्ति जनतायाको राय र मत संकलन गर्ने भनेर संविधानसभाद्वारा नेपालका जिल्ला जिल्लामा सभासदहरुको टोली पठाएर जसरी पत्र भराउने काम अहिले भैराखेका छन् यसको लागि अपनाइएको प्रक्रियागत कुराहरुमा धेरै कमी कमजोरी देखिएकोले यसलाई सम्पूर्ण नेवारहरुद्वारा खेद प्रकट गरिएको छ। विशेषत यति महत्वपूर्ण काम अगाडि बढाउनको लागि राज्यद्वारा अहिले पनि खस नेपाली भाषा एउटालाई मात्र माध्यम भाषाको रुपमा प्रयोग गरी जसरी प्रश्नपत्र तयार गरिने काम भएको छ, यसले सत्तामा वस्नेहरुसंग अझै पनि खस साम्प्रदायिकता एक भाषा एक देश भन्ने चिन्तन र व्यवहार बांकी रहेको देखाउँछ। नेपाल जस्तो अनेक भाषा र जातिका मानिस भएको देशमा, जहां संविधानले सबै भाषालाई राष्ट्र भाषाको मान्यता दिइसक्दा पनि अहिले खस भाषालाई मात्र राज्यले बोकी हिंड्नु ज्यादै लज्जाजनक र गैरसंवैधानिक कदम हो। संविधानसभाद्वारा पछि हुने यस्तो काममा सबै भाषालाई समान ठाउँ दिनुपर्छ भन्ने यो महाधिवेशनको माग हो" भनिएको छ।

यसरी नै तेश्रो बुँदामा "सबै नेवारहरुको साझा उद्देश्य अनुसार नेवाः स्वायत्त राज्यको अधिकार प्राप्त गर्ने मुख्य लक्ष्य बोकेर नेवाः स्वायत्त राज्य संयुक्त संघर्ष समिति स्थापना गर्न नेवाः देय् दबूद्वारा शुरुदेखिनै खेलेको संयोजनको भूमिकालाई स्मरण गर्दै यो संघर्ष समितिद्वारा संविधानसभामा प्रस्तुत नेवाः स्वायत्त राज्य सम्बन्धी राजनीतिक अवधारणालाई यो महाधिवेशनले नेवाः देय् दबू र यो संग आवद्ध देशका सबै नेवार संघ, संस्थाहरु एउटै र एकेस्वर हुन् भनी गहिरो प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गर्दछौं" भनिएको छ।

यसरी नै चौथो बुँदामा "नागरिकहरुको सुरक्षा राज्यको दायित्व भित्र पर्नुपर्ने सामान्य कुरा भएपनि नेपालका ७५ जिल्ला मध्ये कम जनसंख्या भएको सदरमुकामका बजार र गाउँहरुमा फैलिएका नेवारहरु यो बेला विभिन्न आन्दोलनको नाममा आक्रान्त भइराखेका छन्। कत्तिले ज्यान गुमाउनु परेको र कत्ति घर, ठाउँगाउँ छोडेर जानुपर्ने स्थितिमा छ। यसै क्रममा यो महाधिवेशनद्वारा हाम्रो नेवार समुदायलाई सदरमुकाम, बजार र गाउँठाउँमा यसरी नै सुरक्षाको दरो पाइला चाल्न पनि माग गर्दछौं" भनिएको छ।

धनकुटाय् जूगु नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्याय् न्ह्यब्वःगु थीथी प्रस्ताव पारित

पारित जूगु थीथी प्रस्तावमध्ये न्हापांगु बुंदाय् नेपाःया थीथी आन्दोलनय् नेवाःतय्सं न्ह्यथने बहःगु भूमिका म्हितावयाच्वंगु लुमंकुसें "आः न्हूगु राजनीतिक लकस् व संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाः नीस्वनेगु झ्वलय् सार्वभौमसत्ता प्राप्त नागरिकया ल्याखं थःगु हे ऐतिहासिक व आदिभूमि नेपालमण्डल लागा दुने नेवाःतय् निंतिं अग्राधिकार सहित स्वायत्त व स्वशासित नेवाः राज्यया अधिकार सुनिश्चितता नेपाःया न्हूगु संविधान दुने जुइमाः। अथे हे देय्या मेमेगु थासय् गन गन जनसांख्यिक ल्याखं नेवाःतय् बाहुल्यता व सधनता दुगु व नेवाःतय् इतिहास स्वानाच्वंगु लागाय् नं संभाव्यताया लिधंसाय् नेवाःतय् उप-स्वायत्त क्षेत्रया अधिकार दयेमाः धैगु सकल नेवाःतय् मू माग खः, थुकियात पूवंकेगु संविधानसभाय् दुथ्यागु फुक्क राजनीतिक पार्टीया दायित्व खः धैगु थ्व तःमुँज्याया क्वःछिना खः।

अथे हे निगूगु बुँदाय् "न्हूगु संविधान दयेकेगु निंतिं जनताया राय व मत संकलन यायेगु धकाः संविधनसभायापाखें नेपाःया जिल्ला जिल्लाय् सभासद्पिनि पुचः पुचः छ्वयाः गुकथं न्ह्यसः पौ जायेकेगु ज्या थुथाय् न्ह्याकाच्वंगु दु थुकिया निंतिं नालातःगु प्रक्रियागत खँय् आपालं मगाः मचाः दुगुलिं थुकियात सकल नेवाःतय्पाखें तच्वकं च्युताः प्वंकागु जुल। विशेषतः थुपाय्जिगु महत्वपूर्ण ज्या न्ह्याकेगुलि नं राज्ययापाखें आः नं खँय् भाय् छगूयात जक माध्यम कथं छ्यलाः गुकथं न्ह्यसःपौ तयार यायेगु ज्या यात थुकिं अझ नं सत्ताय् च्वना च्वंपिंके म्हिगःया खँय् साम्प्रदायीक छगू भाय् छगू देय् धैगु चिन्तन व व्यवहार ल्यंपुल्यं कथं अझ दनी धैगु क्यंगु दु। नेपाः थुज्वःगु तःता भाय् व जातिया मनूत दुगु देसय् गन संविधानपाखें फुक्क भाय्यात राष्ट्र भाषाया मान्यता बीधुंकाः आः नं खँय् भाययात जक राज्यपाखें क्वबियाः जुइगु तच्वकं लज्जा चायापूगु व गैरसंवैधानिक पलाः खः। संविधानसभापाखें लिपा जुइगु थुज्वःगु ज्याय् देय्या फुक्क भाय्यात नं उकथं थाय् बीमाः धैगु थ्व थुगु तःमुँज्याया माग खः।

अथेहे स्वंगूगु बुँदाय् "सकल नेवाःतय् मंकाः तातुना कथं नेवाः स्वायत्त राज्यया अधिकार प्राप्ति यायेगु मू आज्जु क्वबियातःगु नेवाः स्वायत्त राज्य मंकाः संघर्ष समिति नीस्वनेत नेवाः देय् दबूपाखें शुरुनिसें म्हितूगु संयोजनया भूमिकायात लुमंकुसें थुगु संघर्ष समितिपाखें संविधानसभाय् न्हयब्वःगु नेवाः स्वायत्त राज्य सम्बन्धी राजनीतिक अवधारणायात थुगु तःमुँज्या अनुमोदनयासें थुगु समितिपाखें न्ह्याका वयाच्वंगु संघर्षया फुक्क ज्याझ्वलय् नेवाः देय् दबू व थ्वनाप आवद्ध देय्या सकल नेवाः खलः पुचःत छप्पँछधी व छ्सः खः धकाः क्वातूगु प्रतिबद्धता नं प्वंकागु जुल"।

अथेहे प्यंगूगु बुँदाय् "नागरिकपिनि सुरक्षा राज्यया दायित्वया दुने लायेमाःगु सामान्य खँ खःसा नं नेपाःया ७५ गू जिल्लाय् साल्लुक सदरमुकामया वजाः व गांपाताय् न्यनाच्वंगु नेवाः लागाया बासिन्दात थुथाय् वयाः थीथी कथंया आन्दोलनया नामं आक्रान्त जुयाच्वंगु जुल। गुलिसिया ज्यान वनाच्वंगु व गुलिखे छेँय् थाय्बाय् त्वःताः वनेमाःगु लानाच्वंगु दु। थ्व हे झ्वलय् थुगु तःमुँज्यापाखें झीगु नेवाः समुदाययात सदरमुकाम, बजाः व गांपाताय् थथे हे सुरक्षाया क्वातुगु पलाः ल्ह्वनेत माग याना च्वना'। न्हयथनातःगु दु।

महाधिवेशन सफल पार्न मोटरसाइकल र सुकुन्दा र्‍याली

धनकुटामा भएको नेवाः देय् दबूको पांचौं महाधिवेशन सफल पार्न नेवाः पुचः धनकुटाको आयोजनमा मोटरसाइकल र नेपालभाषा मिसा खलःको आयोजनामा चैत्र ७ गते सुकुन्दा र्‍याली गरियो। महाधिवेशनको प्रचारको क्रममा भएको मोटर साइकल र्‍यालीमा स्थानीय युवाहरुको सहभागिता रहेका थिए। त्यस्तै सकुन्दा र्‍यालीमा स्थानीय व्यक्तिहरुको साथै विभिन्न जिल्लाहरुबाट महाधिवेशनमा भाग लिन आएका हजारौंको संख्यामा सहभागी थिए। सो र्‍याली विभिन्न संघ, संस्थाहरुको ब्यानर बोकेर धनकुटा बजारको परिक्रमा गर्दै स्थानीय टुँडिखेलमा गएर सम्पन्न भएको थियो। 'नेवाः नेवाः एक होऔं, नेवाः देय् दबूको पांचौं महाधिवेशन सफल पारौं' भन्ने नाराले गुञ्जिएको उक्त र्‍यालीको नेतृत्व नेवाः देय् दबूका पदाधिकारीहरुले गरेका थिए।

देय् दबूको महाधिवेशनमा विशिष्ट व्यक्तिहरु सम्मानित

नेवाः देय् दबूको पांचौं महाधिवेशनका क्रममा विभिन्न जिल्लाहरुमा बसेर नेवार भाषा र नेवारहरुको विकासमा निरन्तर लागि परेका चार जना विशिष्ट व्यक्तिहरु काठमाडौं उपत्यकाका पद्मरत्न तुलाधर, हेटौंडाका रुद्रहरि जोशी, पाल्पाका छत्रराज शाक्य र धनकुटाका रामनारायण श्रेष्ठलाई सम्मान गरेका छन्। सम्मानित व्यक्तिहरुलाई प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाले सम्मानपत्र, नेपालभाषा मिसा खलः धनकुटाका पदाधिकारीहरुले सगुन, देय् दबूका संरक्षक लक्ष्मण राजवंशी बेताली बाँधी दिएका थिए। वहांहरुलाई सम्झनाको चिनो पनि प्रदान गरिएको थियो।

सोही कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'लाई नेवार कलाकारहरुको तर्फबाट सुनसरीका स्वयम प्रकाश श्रेष्ठले चित्र हस्तान्तरण गरेका थिए। यसरी नै ब्रम्ह कुमारी राजयोग केन्द्रको तर्फबाट पनि प्रधानमन्त्री दाहाललाई उपहार प्रदान गरेका थिए।

विधान संशोधन मण्डलको गठन

नेवाः देय् दबूको विधान समयानुकूल संशोधन गर्न विधान संशोधन मण्डल गठन गरिएको छ। उक्त मण्डलमा नेवाः देय् दबूका संरक्षक लक्ष्मण राजवंशी, सल्लाहकारहरु क्रमशः पद्मरत्न तुलाधर, लक्ष्मीदास मानन्धर, प्रेमशान्ति तुलाधर, नेपालगंजका नन्दकुमार जोशी, धनकुटाका विजयगोविन्द श्रेष्ठ र देय् दबूका वर्तमान अध्यक्ष नरेश ताम्रकार रहनु भएको छ। विधान संशोधन मण्डलले विभिन्न संघ, संस्थाहरुको सुझाव संकलन गरी देय् दबूको विधान संशोधन गरिने भएको छ।

तःमुंज्या सफल यायेत मोटर साइकल व सुकुन्दा र्‍याली

धनकुटाय् निन्हुयंक जूगु नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुंज्या सफल यायेत स्थानीय ल्याय्म्हत्यसं चिल्लागा ७ कुन्हु मोटरसाइकल व नेपालभाषा मिसा खलः धनकुटापाखें सुकुन्दा र्‍याली नं याःगु दु। तःमुंज्याया प्रचारया क्रमय् जूगु उगु सुकुन्दा र्‍यालीइ स्थानीय व्यक्तियालिसें नेपाःया थीथी थासं ब्वति काःवपिं द्वलंद्वया प्रतिनिधिपिनिगु नं सहभागिता दुगु खः। सुकुन्दा र्‍यालीं थीथी खलः पुचःया ब्यानर ज्वनाः धनकुटा बजाः चाहिला स्थानीय तिनिख्यलय् वना क्वचागु खः। 'नेवाः नेवाः छवा जुइ, नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुंज्या सफल याये' धइगु सलं स्थानीय धनकुटा बजाः थ्वगु उगु र्‍यालीया नेतृत्व नेवाःदेय् दबूया पदाधिकारीपिंसं याःगु खः।

देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्याय् विशिष्ट व्यक्तित सम्मानित

नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्याया झ्वलय् थीथी जिल्लाय् च्वनाः नेवाः भाय् व नेवाःतयेगु विकासय् ताः ई निसें ज्या सना वयाच्वंपिं विशिष्ट प्यम्ह व्यक्तिपिं येंया पद्मरत्न तुलाधर, हेटौंडाया रुद्रहरि जोशी, पाल्पाया छत्रराज शाक्य व धनकुटाया रामनारायण श्रेष्ठ पिंन्त हंगु दु। हनेगु क्रमय् प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालं हनापौ, नेपालभाषा मिसा खलः धनकुटाया पदाधिकारीपिंन्सं खें सगं बियाः, देय् दबूया संरक्षक लक्ष्मण राजबंशी बेताली चिइका दीगु खः। वय्कःपिन्त लुमन्ति चिं नापं देछागु खः।

उगु हे मुँज्याय् प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'यात नेवार कलाकारतयेगु पाखें सुनसरीया स्वयम प्रकाश श्रेष्ठं प्रधानमन्त्री दाहालयात चित्र उपहार देछागु खः। थथेहे ब्रम्ह कुमारी राजयोग केन्द्रयापाखें नं प्रधानमन्त्री दाहालयात उपहार देछागु खः।

विधान संशोधन मण्डलया गठन

नेवाः देय् दबूया विधान समयानुकूल संशोधन यायेत विधान संशोधन मण्डल गठन याःगु दु। उगु मण्डलय् संरक्षक लक्ष्मण राजवंशी, सल्लाहकारपिं पद्मरत्न तुलाधर, लक्ष्मीदास मानन्धर, प्रेमशान्ति तुलाधर, नेपालगंजया नन्दकुमार जोशी, धनकुटाया विजयगोविन्द श्रेष्ठ व तत्कालीन पूर्वाञ्चलया न्वकू व वर्तमान नायः नरेश ताम्राकार च्वनादीगु दु। विधान संशोधन मण्डलं थीथी खलः पुचःतयेगु सुझाव संकलन यानाः नेवाः देय् दबूया विधान संशोधन याइगु जूगु दु।

विभिन्न खलः, पुचःद्वारा नव निर्वाचित पदाधिकारीहरुलाई स्वागत तथा बधाइ ज्ञापन

नेवाः देय् दबूको पाँचौं महाधिवेशनबाट निर्वाचित भएका नयां पदाधिकारीको सम्मानमा सिद्धि नेवाः खलः परिषदद्वारा आयोजना गरिएको स्वागत कार्यक्रममा उक्त परिषदका अध्यक्ष सरला कायष्थबाट नव नियुक्त पदाधिकारीहरुलाई स्वागत तथा बधाई ज्ञापन गरेको छ। यसरी नै नेवाः पुचः इटहरीको तर्फबाट उक्त पुचःका अध्यक्ष गणेशप्रसाद श्रेष्ठले नवनिर्वाचित पदाधिकारीको स्वागत तथा बधाइ ज्ञापन गरेको छ। त्यस्तै न्हू नेवाः पुचः उर्लावारीको तर्फबाट पनि सो संस्थाका अध्यक्ष चन्द्रबहादुर श्रेष्ठले पनि नवनिर्वाचित पदाधिकारीहरुलाई स्वागत गर्दै बधाइ ज्ञापन गरेको छ।

उक्त विभिन्न स्वागत कार्यक्रममा नेवाः देय् दबूका नवनिर्वाचित अध्यक्ष नरेश ताम्रकारले स्वागतको लागि धन्यवाद व्यक्त गर्दै नेवाः स्वायत्त राज्यको लागि देशका सबै ठाउँमा फैलिरहेका नेवारहरु एकजूट हुनुपर्ने र नेवाः स्वायत्त राज्य संयुक्त संघर्ष समितिद्वारा प्रस्तुत गरेको अवधारणा अनुसार नेवारहरुको हक, अधिकार सुनिश्चित हुनु पर्ने कुरामा जोड दिनु भएको थियो।

नेवाः देय् दबूमा सदस्यहरुको मनोनित र पद विभाजन

नेवाः देय् दबूको नयां नेतृत्वले बांकी रहेका सदस्यहरुको मनोतित गर्दै पद विभाजन पनि गरेको छ। अध्यक्षको अधिकार प्रयोग गर्दै सदस्यहरुमा ज्योति शाक्य, विजय बज्राचार्य, त्रिरत्न शाक्य, सुदर्शना दर्शनधारी, पूर्णकृष्ण श्रेष्ठ र माइलाबाबु द्यःलालाई मनोनित गरेको छ। पद विभाजन अनुसार महासचिवमा रजनी महर्जनलाई नियुक्त गरेको छ भने सचिवमा ज्योति शाक्य, कोषाध्यक्षमा विजयरत्न बज्राचार्य र प्रचार विभाग प्रमुखमा सुदर्शना दर्शनधारीलाई नियुक्त गरेको छ। पुराना अध्यक्षहरु मल्ल के सुन्दर, लक्ष्मण राजवंशी र भक्तिदास श्रेष्ठलाई संरक्षक बनाइएको छ।

नेवाः देय् दबूका नयां कार्यसमितिका टोलीले संस्थापक अध्यक्षसंग भेट

नेवाः देय् दबूको नयां कार्य समितिको टोलीले दबूका संस्थापक अध्यक्ष भक्तिदास श्रेष्ठलाई भेट्नु भएको छ। नयां कार्यसमितिका टोलीले वहांलाई वहांकै घरमा भेटघाट गर्नु भएको थियो। भेटघाटको क्रममा संस्थापक अध्यक्ष श्रेष्ठले नयां कार्यसमितिलाई शुभकामना दिनु भएको थियो। साथै वहांले आफ्नो कार्यकालमा नै देय् दबूको आफ्नै भवन हुनुपर्छ भनी आवश्यक ठानेर सो को लागि प्रयास पनि गरेको स्मरण गराउनु भयो। यसको साथसाथै वहांले नयां कार्यसमितिको कार्यकालमा देय् दबूको आफ्नै भवन बन्नेछ भन्ने विश्वास पनि व्यक्त गर्नु भएको थियो।

थीथी खलःपुचःपाखें न्हूपिं पदाधिकारीपिनित लसकुस व भिन्तुना

नेवाः देय् दबूया न्याक्वःगु तःमुँज्यां निर्वाचित जुपिं न्हूपिं पदाधिकारीतयगु सम्मानय् सिद्धि नेवाः खलः परिषद धरानपाखें आयोजना याःगु छगू लसकुस ज्याभ्व़य् उगु परिषदया नायः सरला कायस्थं लसकुस यासे भिन्तुना देछागु दु। अथेहे नेवाः पुचः इटहरीपाखें पुचःया नायः गणेशप्रसाद श्रेष्ठं नं निर्वाचित जुपिं न्हूपिं पदाधिकारीपिन्त लसकुस यासें भिन्तुना देछागु खः। थथेहे न्हू नेवाः पुचः उर्लावारीया नायः चन्द्रबहादुर श्रेष्ठं नं न्हूपिं पदाधिकारीपिन्त लसकुस यासें भिन्तुना देछागु दु।

उगु थीथी लसकुस ज्याभ्व़ःय् नेवाः देय् दबूया नव निर्वाचित नायः नरेश ताम्रकारं ज्याभ्व़ःया लागि सुभाय् देछासें नेवाः स्वायत्त राज्यया लागि देय्या फुक्क थासय् न्यनाच्वंपिं नेवाःत छप्प छधी जुइमाःगु व नेवाः स्वायत्त राज्य मंकाः संघर्ष समितपाखें न्ह्यब्वःगु अवधारणाकथं नेवाःतय्गु हक, अधिकार सुनिश्चित जुइमाःगु खंय् बः बियादीगु खः।

नेवाः देय् दबुली दुजःतय् मनोनित व पद विभाजन

नेवाः देय् दबूया न्हूगु नेतृत्वं ल्यं दुपिं दुजःत मनोनित यासें पद विभाजन नं याःगु दु। नायःया अधिकार छ्यलाः केन्द्रीय दुजलय् ज्योति शाक्य, विजय बज्राचार्य, त्रिरत्न शाक्य, सुदर्शना दर्शनधारी, पूर्णकृष्ण श्रेष्ठ व माइलाबाबु द्यःलायात मनोनित याःगु दु। पद विभाजन कथं मूछ्यांज्ये पदय् रजनी महर्जनयात नियुक्त याःगु दुसा छ्यांज्ये पदय् ज्योति शाक्य, दांभरीइ विजयरत्न बज्राचार्य व प्रचार विभाग प्रमुखय् सुदर्शना दर्शनधारीयात नियुक्त याःगु दु। पुलापिं नायःत मल्ल के सुन्दर, लक्ष्मण राजवंशी व भक्तिदास श्रेष्ठयात संरक्षक दयेकूगु दु।

नेवाः देय् दबूका नयां कार्यसमितिका टोलीले संस्थापक अध्यक्षसंग भेट

नेवाः देय् दबूको नयां कार्य समितिको टोलीले दबूका संस्थापक अध्यक्ष भक्तिदास श्रेष्ठलाई भेट्नु भएको छ। नयां कार्यसमितिका टोलीले वहांलाई वहांकै घरमा भेटघाट गर्नु भएको थियो। भेटघाटको क्रममा संस्थापक अध्यक्ष श्रेष्ठले नयां कार्यसमितिलाई शुभकामना दिनु भएको थियो। साथै वहांले आफ्नो कार्यकालमा नै देय् दबूको आफ्नै भवन हुनुपर्छ भनी आवश्यक ठानेर सो को लागि प्रयास पनि गरेको स्मरण गराउनु भयो। यसको साथसाथै वहांले नयां कार्यसमितिको कार्यकालमा देय् दबूको आफ्नै भवन बन्नेछ भन्ने विश्वास पनि व्यक्त गर्नु भएको थियो।

नेवाः देय् दबूका अध्यक्षद्वारा साधारणसभाको उद्‌घाटन

ज्यापु महागुथिको महागुथी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाको नवौं साधारणसभाको उद्‌घाटन नेवाः देय् दबूका अध्यक्ष नरेश ताम्रकारले गर्नु भएको छ । उक्त संस्थाको उद्‌घाटन गर्नु हुँदै वहांले राज्य पुनःसंरचना हुंदाखेरि नेवाः स्वायत्त राज्य संयुक्त संघर्ष समितिको अवधारणा अनुसार हुनु पर्ने कुरामा जोड दिनु भएको थियो ।

ज्यापु महागुथि महानगर समितिका अध्यक्ष र सहकारी संस्थाका पनि अध्यक्ष मोहनकृष्ण डंगोलको सभापतित्वमा सम्पन्न भएको उक्त साधारणसभामा ज्यापु महागुथिका डा. पंचनारायण महर्जन, राजभाई जकमी लगायतका वक्ताले बोल्नु भएको थियो ।

ज्यापु समाजको पांचौं वार्षिकोत्सव

ज्यापु समाज ललितपुरको पांचौं वार्षिकोत्सवमा नेवाः देय् दबूका अध्यक्ष नरेश ताम्रकारबाट अतिथिको रुपमा भाग लिनु भएको छ । ज्यापु समाज ललितपुरका अध्यक्ष वीरसिंह महर्जनको सभापतित्वमा सम्पन्न उक्त वार्षिकोत्सको उद्‌घाटन संविधानसभाका अध्यक्ष सुवासचन्द्र नेवाङ्गले गर्नु भएको थियो ।

तौथली सांस्कृतिक महोत्सवमा देय् दबूको सहभागिता

तौथली सांस्कृति महोत्सव आयोजकको निमन्त्रणमा नेवाः देय् दबूका पदाधिकारी र सदस्यले सहभागिता जनाएको छ । उक्त महोत्सवमा नेवाः देय् दबूका तर्फबाट उपत्यकाका उपाध्यक्ष धर्मशोभा तुलाधर, केन्द्रीय सदस्यहरु अमररत्न बज्राचार्य र जितेन्द्रविलाश वज्राचार्यले सहभागिता जनाउनु भएको थियो । तौथलीलाई पर्यटन क्षेत्रको रुपमा विकास गर्ने उद्देश्य लिएर भएको उक्त महोत्सवमा हजारौंको सहभागिता रहेको थियो । आयोजकहरुको तर्फबाट नेवाः देय् दबूलाई सम्झनाको चिनो पनि प्रदान गरिएको थियो ।

नेवाः खलः सिद्धार्थनगरको ११ गू अधिवेशन सम्पन्न

हालै सम्पन्न नेवाः खलः सिद्धार्थनगरको ११ औं अधिवेशनले दीपक कुमार प्रधानको अध्यक्षतामा २१ सदस्यीय कार्य समिति गठन गरेको छ । प्रधानको अध्यक्षतामा गठीत सो कार्य समितिको उपाध्यक्षमा राजुनारायण श्रेष्ठ, सचिवमा राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ, कोषाध्यक्षमा मोहनमान श्रेष्ठ, सहसचिवमा श्रवणकुमार राजभण्डारी रहनु भएको छ । यसरी नै १६ जना सदस्यमा क्रमशः भीमसेन कर्माचार्य, कृष्णप्रसाद श्रेष्ठ, महेश्वरलाल श्रेष्ठ, इन्दु श्रेष्ठ, लता प्रधान, कल्पना प्रधान, बाबुकाजी श्रेष्ठ, रामप्रसाद श्रेष्ठ, संजय बजिमय, भानुनारायण प्रधान, भरत सिंह बिजुक्छे, चेतमान श्रेष्ठ, नि.ब.बिजयगोविन्द श्रेष्ठ निर्वाचित भएको छ भने रामबहादुर श्रेष्ठ र बन्देश्वरी श्रेष्ठलाई सदस्यमा मनोनित गरेको छ । साथै अमित श्रेष्ठलाई पदेन सदस्यमा निर्वाचित गरेको छ ।

नेवाः देय् दबूया नायःपाखें साधारणसभाया उलेज्या

ज्यापु महागुथिया महागुथि बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाया गुक्वःगु साधारणसभा उलेज्या नेवाः देय् दबूया नायः नरेश ताम्रकारं यानादीगु दु । उगु संस्थाया उलेज्या यानादिसें वय्‌कलं राज्य पुनःसंरचना जुइबलय् नेवाः स्वायत्त राज्य मंका संघर्ष समितिया अवधारणाकथं जुइमाःगु खंय् बः बियादीगु दु ।
ज्यापु महागुथि महानगर समितिया नायःया नापं सहकारी संस्थाया नं नायः मोहनकृष्ण डंगोलया नायःसुइ जूगु उगु साधारणसभाय् ज्यापु महागुथिया डा. पंचनारायण महर्जन व राजभाइ जकमि लगायतया व्यक्तिपिंसं न नवानादीगु खः ।

ज्यापु समाज यलःया दँमुज्या

ज्यापु समाज यलःया न्याक्वःगु दं मुज्याय् नेवाः देय् दबूया नायः नरेश ताम्रकारं ब्वति कयादीगु दु । ज्यापु समाज यलःया नायः वीरसिंह महर्जनया नायःसुइ सम्पन्न जूगु उगु दँ मुँज्याया उलेज्या संविधानसभाया अध्यक्ष सुवासचन्द्र नेवाङ्ग नं यानादीगु खः ।

तौथली सांस्कृतिक महोत्सवय् देय् दबूया ब्वति

तौथली सांस्कृतिक महोत्सव अयोजकया निमन्त्रणाय् नेवाः देय् दबूया पदाधिकारी व दुजःपिंसं ब्वति काःगु दु । उगु महोत्सवय् नेवाः देय् दबूया स्वनिगः उपाध्यक्ष धर्मशोभा तुलाधर, केन्द्रीज दुजःपिं अमररत्न बज्राचार्य व जितेन्द्रविलाश वज्राचार्य नं ब्वति कयादीगु दु । तौथलीयात पर्यटन लागाया रुपय् विकास यायेत जूगु उगु महोत्सवय् द्वलन्द्वया मनूय्‌गु सहभागिता दूगु खः । महोत्सवया आयोजकपाखें नेवाः देय् दबूयात लुमन्ती चिं नं देछाःगु खः ।

नेवाः खलः सिद्धार्थनगरया ११ गू अधिवेशन क्वचाल

नकितिनि क्वचाःगु नेवाः खलः सिद्धार्थनगरया ११ गु अधिवेशनं दीपक कुमार प्रधानया अध्यक्षताय् २१ सदस्यीय कार्य समिति गठन याःगु दु । उगु कार्य समितिइ न्वकू, छ्याञ्जे, दांभरी, ल्यू छ्याञ्जे पदय् छसिकथं राजुनारायण श्रेष्ठ, राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ, मोहनमान श्रेष्ठ, श्रवणकुमार राजभण्डारी निर्वाचित जूगु दु । अथेहे झिंन्याम्ह दुजःपदय् कथहं भीमसेन कर्माचार्य, कृष्णप्रसाद श्रेष्ठ, महेश्वरलाल श्रेष्ठ, इन्दु श्रेष्ठ, लता प्रधान, कल्पना प्रधान, बाबुकाजी श्रेष्ठ, रामप्रसाद श्रेष्ठ, संजय बजिमय, भानुनारायण प्रधान, भरत सिंह बिजुक्छे, चेतमान श्रेष्ठ, नि.ब. बिजयगोविन्द श्रेष्ठ निर्वाचित जूगु दुसा, रामबहादुर श्रेष्ठ व विन्देश्वरी श्रेष्ठ मनोनित जूगु दु । अथेहे अमित श्रेष्ठयात पदेन दुजः ल्यःगु दु ।

प्रकाशक : नेवाः देय् दबू, फोन ल्याः ४२६७६०५, फ्याक्स : ४२५९१६०, ४२६७६०५, इमेल : deydaboo@wlink.com.np / www : deydaboo.org.np

सम्पादक : हरिकृष्ण डंगोल, फोन : ९८४१ ३६३७४९ ● थाकू :एशियन अफसेट ग्राफिक्स, रक्तकाली, यें, फोन ल्याः ९८४१२०६७१४